

UCHWAŁA Nr IX/97/15
RADY MIEJSKIEJ w PISZU
z dnia 27 maja 2015 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu odnowy miejscowości Pogobie Średnie na lata 2015-2021.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594, 645 i 1318, z 2014 r. poz. 379 i 1072) w związku z § 10 ust. 2, pkt 2, lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2013 r., poz. 501 i z 2014 r. poz. 665)

Rada Miejska w Piszcu uchwala, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się *Plan odnowy miejscowości Pogobie Średnie na lata 2015-2021* przyjęty uchwałą Nr 1/15 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Pogobie Średnie z dnia 05.05.2015 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Tracą moc:

1) Uchwała Nr XLIII/520/10 Rady Miejskiej w Piszcu z dnia 21 stycznia 2010 r. w sprawie zatwierdzenia Planu odnowy miejscowości Pogobie Średnie na lata 2010-2016.

2) Uchwała Nr XVIII/245/12 Rady Miejskiej w Piszcu z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie zatwierdzenia Planu odnowy miejscowości Pogobie Średnie na lata 2010-2016.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Piszca.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady

Paweł Radosław Bazydło

Załącznik do Uchwały Nr IX/97/15

Rady Miejskiej w Pisz

z dnia 27 maja 2015 r.

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
POGOBIE ŚREDNIE
NA LATA 2015-2021**

Pogobie Średnie, maj 2015 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WSI POGOBIE ŚREDNIE
  - 2.1 POŁOŻENIE
  - 2.2 HISTORIA
  - 2.3 UKŁAD FUNKCJONALNO - ARCHITEKTONICZNY WSI
  - 2.4 OBSZARY O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH
  - 2.5 AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA
  - 2.6 LUDNOŚĆ
3. ANALIZA ZASOBÓW WSI POGOBIE ŚREDNIE
  - 3.1 ANALIZA WSTĘPNA
  - 3.2 ANALIZA ŚRODOWISK
  - 3.3 ANALIZA SWOT
  - 3.4 ANALIZA PRZYCZYNOWO – SKUTKOWA PROBLEMÓW, WIZJA, CELE I DZIAŁANIA
4. WIZJA, PRIORYTETY I DZIAŁANIA
  - 4.1 WIZJA
  - 4.2 MARZENIA MIESZKAŃCÓW POGOBLA ŚREDNIEGO
  - 4.3 NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY, PRIORYTETY, DZIAŁANIA
5. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU

WSTĘP

Niniejszy dokument został opracowany podczas cyklu spotkań odbywających się od czerwca 2014 r. do maja 2015 r., w których czynny udział brali mieszkańcy Pogobia Średniego.

Plan odnowy miejscowości jest nie tylko formalnym warunkiem uzyskania środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ale również sposobem na uruchomienie procesów współdecydowania o przyszłości miejscowości przez samych mieszkańców.

Dokument ma charakter strategiczny, który za cel stawia tworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju miejscowości. Odnowa i rozwój wsi jest wypadkową wielu działań, wśród których pierwsze miejsce zajmują: aktywność, zaangażowanie i solidarna postawa mieszkańców. Plan Odnowy Miejscowości Pogobie Średnie zawiera działania długofalowe, określone w horyzoncie czasowym na lata 2015-2021.

Określa on generalny kierunek rozwoju oraz przedstawia metody i narzędzia jego wdrażania. Ponadto umożliwia planowe realizowanie działań ukierunkowanych na tworzenie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju wsi i życia jej mieszkańców.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Pogobie Średnie jest obszar tej miejscowości.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WSI POGOBIE ŚREDNIE

2.1 POŁOŻENIE

Pogobie Średnie to wieś położona w południowo-zachodniej części gminy Pisz, pomiędzy jeziorami Pogubie Małe i Pogubie Wielkie. Akwen Pogubia Małego ciągnie się łukiem, który upodabnia go do zdeformowanej litery "C". Północne ramię jeziora (skrajna część litery) tworzy zatokę, u nasady której zlokalizowana jest miejscowość Pogobie Średnie. W odległości ok. 1,5 km od miejscowości rozlewa się jezioro Pogubie Wielkie, które stanowi rezerwat ornitologiczny, chroniący rzadkie gatunki ptactwa wodnego i błotnego.

W stosunku do miasta Pisz miejscowość ta usytuowana jest w kierunku południowo-zachodnim i oddalona od jest niego o ok. 9 km (w linii prostej). Dojazd do wsi zapewnia ciąg dróg gminnych, który łączy się z drogą krajową nr 63.

Część gminy, w której znajduje się omawiana wieś charakteryzuje się lekko pagórkowatą rzeźbą terenu z wyraźnymi pozostałościami okresu glacialnego. Dominują tu słabe gleby piaszczyste, położone na terenach sandrowych. Wśród gleb ornich prym wiodą gleby kompleksu żyniego słabego i bardzo słabego (90%). Wśród użytków zielonych więcej jest użytków słabych i bardzo słabych (kompleks 3z) niż użytków średnich (kompleks 2z). Ten stan rzeczy odzwierciedla bonitacja gleb użytkowanych rolniczo. 70% to gleby klas V i VI. Łąki są nieco lepszej jakości (44% w klasie IV) niż grunty orne i pastwiska.

Cechy klimatu kontynentalnego zaznaczają się tu silniej niż w innych rejonach Polski, co objawia się wyższą amplitudą wahań temperatur w ciągu roku, niższymi temperaturami zimą. Okres wegetacji trwa tu 190 dni. Ponadto na charakter klimatu mają wpływ czynniki lokalne (wody i lasy). Duża powierzchnia wód otwartych sprzyja parowaniu, co powoduje częstsze zachmurzenia i opady, a zdolność wody do akumulacji ciepła wpływa na rozkład temperatur. Częstym zjawiskiem są zarówno przymrozki w kwietniu i maju, jak i roztopy w zimie. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 6°C, a suma opadów 550 mm.

2.2 HISTORIA

Pogobie Średnie założone zostało w 1708 roku. Historia terenów, na których znajduje się miejscowość sięga początku naszej ery, kiedy to osiedliło się tu pruskie plemię Galindów, o którym ok. 160 r. wspominał geograf aleksandryjski Klaudiusz Ptolemeusz. Walki toczne od XI do XIII w. z sąsiednimi plemionami pruskimi i z Mazowszanami doprowadziły jednak do prawie zupełnego wytrzebień Galindów. Ich ziemię zaczęła porastać tzw. Wielka Knieja. Po Galindach pozostały tylko nazwy, np.: Pisz (bagnisko), Jeglin (Jeglija - świerk), Kwik (quike – wody).

W 1254 r. papież Innocenty nadał całkowicie wyniszczoną ziemię Galindów księżętom mazowieckim. Następnie tereny te zostały przekazane Zakonowi Krzyżackiemu i pozostały w jego władaniu aż do sekularyzacji Prus.

Koniec XIV w. to okres walk Krzyżaków z Litwinami, którzy niejednokrotnie najeżdżali te tereny. Zasiedlanie tych ziem przyspieszyło ustalenie granic między Zakonem, Litwą i Mazowszem. Początkowo przeważali chłopci z Mazowsza: smolarze, bartnicy, rybacy, myśliwi, którzy porzucali swoją wyjałowioną i rozdrobnioną ziemię i chętnie przenosili się na północ. Potem dołączyła drobna szlachta.

Regionu piskiego nie ominęła ostatnia wojna polsko – krzyżacka. Ostatecznie wojna skończyła się hołdem pruskim w 1525 r., złożonym na krakowskim rynku przez Albrechta Hohenzollerna. Rozwiązanie zakonu i przyjęcie przez Albrechta wiary luterńskiej spowodowało, że i większość poddanych poddała się nowemu obrządkowi.

Konflikt z lat 1519 - 1521 nie wyczerpał spisu nieszczęść, które nawiedzały Ziemię Piską. Zniszczenia czynione ręką człowieka były częste z racji pogranicznego położenia i ciągłych najazdów sąsiadów.

Wiek XVII przyniósł jednak poważniejsze spustoszenia. W czasach „potopu szwedzkiego”, elektor brandenburski skłaniał się do sojuszu ze Szwecją przeciwko Rzeczypospolitej. Aby go zmusić do przestrzegania powinności nakazanych lennikowi, w 1656 r. król Jan Kazimierz wysłał na ziemie pruskie wyprawę pod dowództwem hetmana Wincentego Gosiewskiego. Wyprawie towarzyszyli Tatarzy. Wykorzystali oni wojnę do łatwego zdobycia jasyru.

Przez lata Ziemia Piska nie mogła odrodzić się po tych klęskach. Dopiero zmiany granic związane z rozbiorami Rzeczypospolitej nieco poprawiły sytuację ludności mieszkającej na pograniczu. Zlikwidowanie granicy z Polską ułatwiło handel. Podjęto też próby wykorzystania komunikacyjnych walorów Wielkich Jezior Mazurskich. Rozpoczęto budowę kanałów oraz

poprawiono spławność Pisy.

Swe piętno na Ziemi Piskiej odcisnęła także epoka napoleońska. W latach 1806 – 1813 przemaszerowywały przez Pisz wojska francuskie i rosyjskie. Te ostatnie, w pogoni za Napoleonem w styczniu 1813 r. obozowały w okolicach Pisma. Towarzyszył im sam imperator Aleksander I.

XIX stulecie upłynęło pod znakiem postępującej germanizacji ludności mazurskiej. Niewiele pomagał upór Mazurów w zachowaniu polskiego języka i obyczajów. Zwłaszcza ewangelickie wyznanie mieszkańców tej ziemi, ich przywiązanie do drukowanych po polsku kancjonałów, stanowiło pierwszą linię oporu w tej wojnie o kulturę. Główny obrońca zachowania polskiej mowy wśród ludności wiejskiej – Gustaw Gizewiusz urodził się właśnie w Pismie. W kultywowaniu mazurskich tradycji językowych przeszkadzały nie tylko władze. Istotne znaczenie odegrały również przemiany społeczno - gospodarcze. Pod koniec wieku uruchomiono połączenia kolejowe z Rzeszą. Gleba dawała niskie plony, licytowano zadłużone gospodarstwa. Lokalne rzemiosło nie konkurowało z tańszymi i lepszymi towarami przywożonymi z zewnątrz. Dla wielu Mazurów jedynym rozwiązaniem pozostawała emigracja, głównie do niemieckich centrów przemysłowych. W ślad za nią postępowała ekspansja języka niemieckiego.

Podczas I wojny światowej Ziemia Piska została objęta działaniami militarnymi. Dwukrotna, rosyjska okupacja tych terenów spowodowała duże straty. Jednak już w 1916 r. zniszczenia zostały usunięte.

Pokój w Wersalu w 1919 r. zarządził plebiscyt w sprawie przynależności Mazur. Mazurzy mieli wybierać między Prusami Wschodnimi a Polską, która była dla nich nieznana, pochłonięta własnymi problemami. Te okoliczności plebiscytu w lipcu 1920 r., obok germanizacji, były powodem, że w powiecie tylko 14 osób głosowało za przyłączeniem do Polski.

Kryzys po I wojnie światowej sprawił, że popularny stawał się polityczny populizm, obiecujący łatwe rozwiązania bolączek życia społecznego i gospodarczego. Podatni na polityczne nowinki byli też mieszkańcy Prus Wschodnich, którzy poparli NSDAP.

Na jesieni 1944 r., w związku ze zbliżającym się frontem, ok. 25% ludności Prus Wschodnich zostało ewakuowanych w głąb Rzeszy. Gdy w styczniu 1945 r. Pisz znalazł się w bezpośrednim zasięgu działań wojennych, władze niemieckie postanowiły ewakuować pozostałą ludność. Ewakuacja przebiegała w niezwykle ciężkich warunkach zimowych, w zagrożeniu walkami. Na zajętych terenach Armia Czerwona niszczyła zabudowę, dokonywała grabieży i prześladowań ludności cywilnej. Wywożono do ZSRR ludzi, urządzenia przemysłowe, zwierzęta domowe. Zdemonutowano tory kolejowe. Dodatkowym problemem było zjawisko szabru mienia poniemieckiego. Na mocy decyzji wielkich mocarstw tereny te w 1945 r. przejęła administracja

polska. Wczesną wiosną na Ziemię Piską przybyli urzędnicy przyszłego starostwa powiatowego, jednak niewpuszczeni do Pisza przez Rosjan, zatrzymali się w pobliskiej Białej Piskiej. Dopiero w sierpniu 1945 r. w mieście zjawił się burmistrz Radosław Misiński. Po wyjeździe z Pisza oddziałów radzieckich, we wrześniu przeniesiono tu Starostwo Powiatowe. Powojenną rzeczywistość miasta i okolic wyznaczały problemy związane z odbudową, polskim osadnictwem, weryfikacją narodowościową ludności mazurskiej i wyjazdami pozostałych tu jeszcze Niemców z Polski. W tych latach zniknęło wiele mazurskich wsi, opuszczonych przez dawnych mieszkańców, zapomnianych przez nowych osadników.

W trudnych realiach czasów powojennych rozpoczął się proces tworzenia nowego społeczeństwa Ziemi Piskiej.

W przypadku Pogobia Średniego porzucone mienie zasiedlały głównie osoby z okolic Kolna i Szypliszek, w mniejszym stopniu byli to Polacy przesiedleni zza wschodniej granicy.

2.3 UKŁAD FUNKCJONALNO - ARCHITEKTONICZNY WSI

Domy mieszkalne charakteryzują się prostą budową bryły. Najczęściej położone są na planie prostokąta, a proporcje wysokości dachu do pozostałej części budynku wynoszą w przybliżeniu 2:3. Są przeważnie jednokondygnacyjne, z poddaszem użytkowym bądź strychem. W większości przypadków zostały wybudowane w technologii murowanej z cegły białej i pokrytej tynkiem, rzadziej występują wykonane z cegły czerwonej. Układ przestrzenny ma charakter ulicówki, gdzie budynki mieszkalne położone są wzdłuż drogi powiatowej po jej obu stronach.

W odległości ok. 0,5 km od wsi znajduje się także stary, poniemiecki cmentarz, który jest w bardzo złym stanie.

2.4 OBSZARY O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH

W miejscowości Pogobie Średnie w ostatnich latach poczyniono szereg inwestycji. Działka, która położona jest w centrum miejscowości pełni funkcję rekreacyjno - integracyjną. Na działce znajduje się również „stara” świetlica wiejska, która nie spełniała w sposób wystarczający potrzeb społeczno – kulturalnych.

W okresie od późnej jesieni do wczesnej wiosny, kiedy to pogoda nie dopisuje młodzi ludzie bez większych ograniczeń będą mogli spędzać swój wolny czas na grach i zabawach (np. na grze w tenisa stołowego, w bilard).

W Pogobiu Średnim brak jest jednak jakiejkolwiek infrastruktury sportowej, w związku z czym miejscowość ta nie oferuje mieszkańcom żadnej formy rekreacji ruchowej. Osoby zainteresowane uprawianiem sportu korzystają najczęściej z pobliskich łąk, gdzie nawierzchnia jest nieutwardzona i nierówna. Obszar ten wymaga poniesienia nakładów inwestycyjnych, które podniosą jakość życia mieszkańców, przyczyniając się tym samym do wzrostu atrakcyjności zarówno turystycznej, jak i inwestycyjnej miejscowości.

Realizacja zaplanowanych inwestycji przyczyni się do podniesienia standardu życia mieszkańców. Wzrost atrakcyjności wpłynie na promocję samej miejscowości, jak i promocję Gminy Pisz.

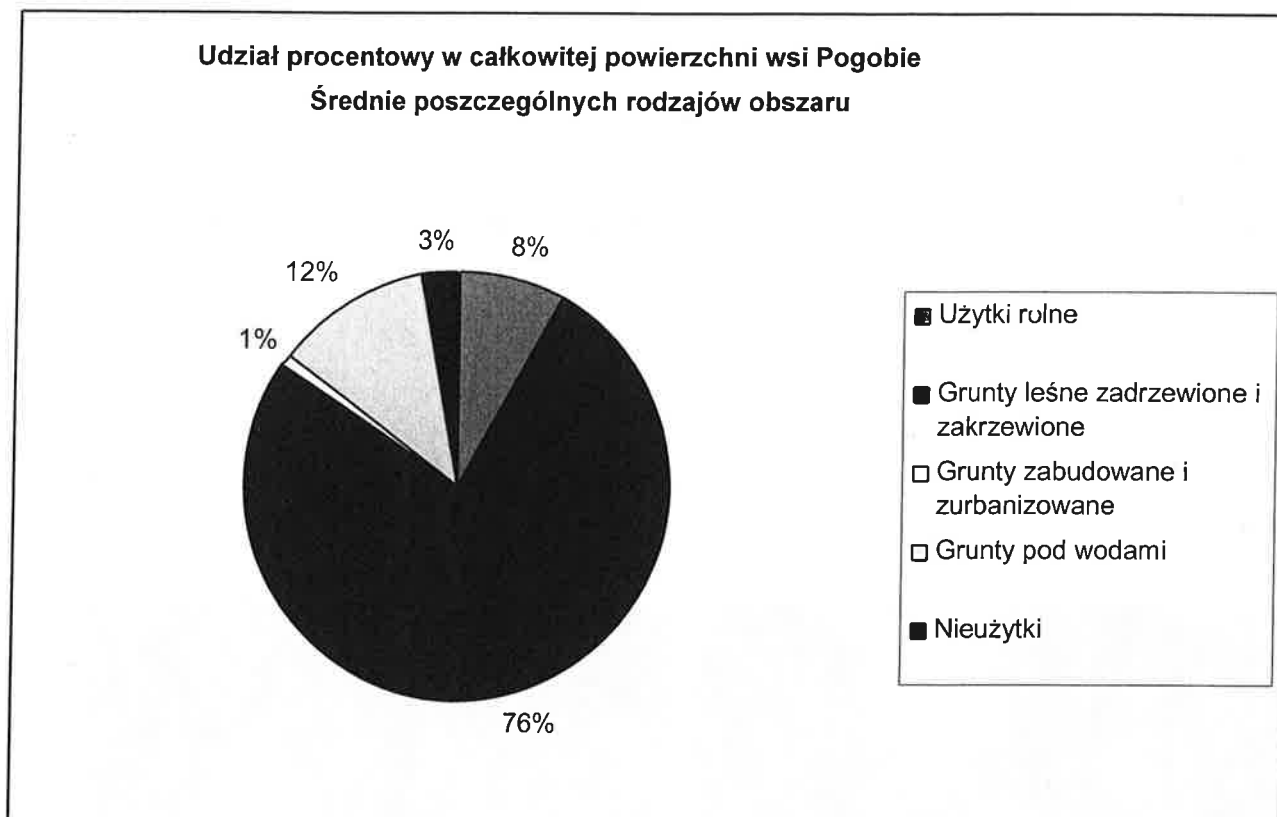
2.5 AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

Powierzchnia

Powierzchnia wsi Pogobie Średnie wynosi 6571,8655 ha, a w jej skład wchodzi:

- użytki rolne: 535,7974 ha
- grunty leśne zadrzewione i zakrzewione: 5021,5424 ha
- grunty zabudowane i zurbanizowane: 45,8467 ha
- grunty pod wodami: 794,1020 ha
- nieużytki: 173,4914 ha

Udział procentowy poszczególnych obszarów stanowiących ogólną powierzchnię Pogobia Średniego prezentuje poniższy wykres.

2.6 Ludność

Pogobie Średnie zamieszkuje 257 osób, w tym 130 kobiet i 127 mężczyzn. Strukturę wiekową wsi przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 1. Struktura wiekowa ludności Pogobia Średniego

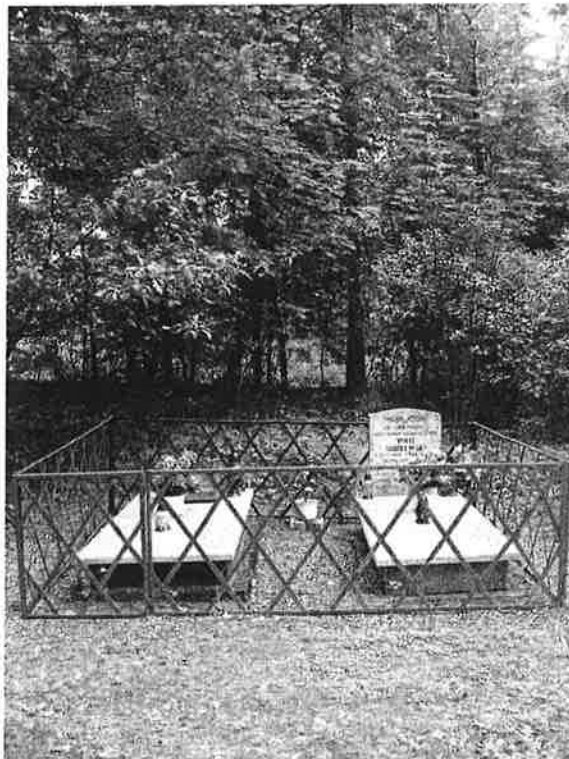
WIEK	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	RAZEM
Do 19 lat	33	30	63
20 – 60 lat	73	86	159
Powyżej 60 lat	24	11	35
OGÓŁEM	130	127	257

Ludność Pogobia Średniego, pomimo iż ma pochodzenie rolnicze w przeważającej mierze nie utrzymuje się z prowadzenia gospodarstwa rolnego. Chów nieznacznych ilości drobiu czy trzody chlewnej stanowi raczej działalność dodatkową i odbywa się głównie na własne potrzeby. Podstawowym źródłem dochodu mieszkańców Pogobia Średniego jest praca najemna w zakładach usługowych, produkcyjnych i przetwórczych w innych miejscowościach, głównie w Piszcu.

Gospodarka

Obecnie na terenie Pogobia Średniego zarejestrowanych jest 5 podmiotów gospodarczych z następujących branż:

- leśnej
- rybackiej
- handlowej
- lekarskiej.

3. ANALIZA ZASOBÓW WSI POGOBIE ŚREDNIE

3.1 ANALIZA WSTĘPNA

Analiza wstępna została przeprowadzona wśród uczestników festynu wiejskiego zarówno mieszkańców jak i osób przyjezdnych. W analizie wstępnej wzięło udział kilkudziesięciu uczestników. Zadano 3 podstawowe pytania.

Co Ci się podoba w Pogobiu?	Co Ci się nie podoba w Pogobiu?
<ul style="list-style-type: none"> - Kaplica - Porządna droga Pisz – Pogobie Średnie - Czystość - Wieś i okolice- Plac zabaw – przy świetlicy - Świetlica - Zabawy (podczas imprez integracyjnych) - Jeziorka i nowa świetlica - Asortyment sklepu - Ładne okolice i zabudowa - Aleje drzew - Festyn - Trawa (pas zieleni) - Organizowanie imprez, co zrzesza i jednoczy ludzi - Zajęcia muzyczno – plastyczne (te, które były realizowane w świetlicy) - Przyroda (Las Ochronny „Szast”) - Pani sołtys dobrze działa	<ul style="list-style-type: none"> - Kradzieże - Psy na ulicy - Świetlica (płatność za wynajem) - Mieszkańcy - Niesprzątanie po psach - Bezpańskie psy - Zaśmiecanie wsi - Nie dbamy o to, co mamy - Informacje o funduszach i sposobie wydatku - Kłusownictwo - Brak tolerancji mieszkańców wsi wobec siebie
Co można zmienić w Pogobiu?	
<ul style="list-style-type: none"> - Internet szerokopasmowy - Próg zwalniający - Zagospodarowanie jeziora (przy mostku) - Wodociągi - Kanalizacja - Białe niedziele – lekarze - Kursy masażu i opiekunki - Prąd – podziemne linie energetyczne (obecnie często następują przerwy w dostawie) - Autobusy – cena biletu 5,30 zł w jedną stronę - Częstsze zebrania wiejskie - Powiększyć plac zabaw - Siłownia na wolnym powietrzu, spotkania dla dzieci	

3.2 ANALIZA ŚRODOWISK

Środowisko przyrodnicze

- 1) Rezerwat ptactwa wodnego na jeziorze Pogubie Wielkie – obszar Natura 2000, tereny otoczone terenami bagiennymi (występujące gatunki: łabędź niemy, czapla siwa, czapla biała, żuraw, bocian biały, bocian czarny; w środowisku wodnym: lin, szczupak, karaś, płotka, węgorz, żółw błotny, sum, pobliskie lasy obfitują w: zioła, runo leśne oraz dziką zwierzynę)
- 2) Las Ochronny Szast – wraz z wieżą widokową oraz tarasem widokowym
- 3) Lasy – obfitujące w runo leśne: grzyby, jagody, poziomki, maliny, żurawiny, borówki, szyszki, kora
- 4) Pomniki przyrody: Aleja Dębowa, Dwa Cisy, Świerk Duży
- 5) Nieużytki rolne
- 6) Wądołek - pozostałości po hucie żelaza
- 7) Jedno gniazdo bocianie
- 8) Rzeka Rybnica
- 9) Bagna porośnięte żurawiną

Środowisko kulturowe

- 1) Ludność napływowa z Kurpi
- 2) Do niedawna teren zamieszkiwali Niemcy i Mazurzy do II wojny światowej - ostatni autochtoni wyjechali w latach 80-tych
- 3) Mazurskie Legendy opowiadane przez Irmę Dudę zarejestrowane na CD.
- 4) Cmentarz Niemiecki
- 5) Obchodzone obrzędy: Wigilia, Wielkanoc, Niedziela Palmowa, Boże Ciało, Wszystkich Świętych, Procesja Bożego Ciała - ołtarzyki, Szopka noworoczna, choinki, zapusty, Trzech Króli, Palmy Wielkanocne, wianuszek na M.B. Zielnej, wianek świętojański.
- 6) Zespół Ludowy „Pogobianki”
- 7) Rękodzielnictwo (biżuteria, bibuła, wiklina papierowa, tkactwo, szydełkowanie, dzianie itp).
- 8) Dożynki (wieniec dożynkowy) – od lat udział w konkursach na wieniec dożynkowy,
- 9) Produkty regionalne (paluchy drożdżowe, karkówka w żurawinie, żurawinówka, tkane chodniki itp.)
- 10) Świetlica wiejska,
- 12) Tradycja związana z Ochotniczą Strażą Pożarną,

Organizacje społeczne

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna - (około 30 osób) - akcje pożarowe, zawody strażackie, uczestnictwo w obrzędach religijnych, wykonują prace społeczne.
- 2) Stowarzyszenie Dialog Pokoleń (23 osoby) – m.in. promocja wsi, rękodzieło, aerobik, nordic walking, udział w dożynkach, festynach, Rykowsko na Żurawinach, warsztaty, edukacja, wykłady itd.
- 3) Kółko różańcowe - 20 osób,
- 4) Zespół Folklorystyczny „Pogobianki” – ok. 8 osób,

- 1) Gospodarstwa rolne - hodowla bydła, koni, kur, królików. Wyrób przetworów mlecznych
- 2) Zakłady Usług Leśnych
- 3) Usługi transportowe
- 4) Pensjonat
- 5) Nadleśnictwo (leśnicy)
- 6) Instytut badań przyrodniczych
- 7) Rybołówstwo – Gospodarstwo Rybackie
- 8) Gospodarstwo agroturystyczne
- 9) Sklep

Opis środowiska przyrodniczego

Jezioro Pogubie Wielkie położone jest na terenie Puszczy Piskiej na południowy zachód od Pisza, w pobliżu miejscowości Pogubie Średnie. Jest to jezioro typu polimiktycznego o mało urozmaiconym kształcie oraz słabo zróżnicowanym dnie. Jego powierzchnia wynosi 670,8 ha, zaś maksymalna głębokości to 2,6 m. W północnej części jeziora znajduje się wyspa Ostrów Wielki o powierzchni 21 ha. Zbiornik w przeważającej części otaczają lasy. Głównym dopływem jeziora jest rzeka Rybnica, prowadząca wody z jeziora Brzozolasek. Odpływ wody następuje również rzeką Rybnicą w kierunku południowym do pobliskiego jeziora Pogubie Małe. Od zachodniej strony jeziora wypływa rzeka Zimna. Należy również zauważyć, że na jeziorze obowiązuje całkowity zakaz połowu ryb, z uwagi na znajdujący się na terenie rezerwat przyrody „Jezioro Pogubie Wielkie”.

Gospodarka i rolnictwo

Podczas, gdy Pogubie Średnie dysponuje rzeczywiście cennymi zasobami przyrodniczymi, to nie można tego powiedzieć o zasobach wytworzonych przez człowieka – bazie infrastrukturalnej. Pierwszą rzeczą, która rzuca się w oczy jest brak kanalizacji oraz wodociągu.

Jeśli chodzi o drugą kwestię generalnie można to zaakceptować, ale nieuregulowanie spraw związanych z odprowadzeniem ścieków na terenach tak cennych przyrodniczo jest po prostu niedopuszczalne i wymaga natychmiastowych działań. O tym, iż tereny te są niedoinwestowane świadczyć może także brak wystarczającej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, szczególnie o odpowiednim standardzie. W chwili obecnej we wsi istnieją prowizoryczne boisko do piłki nożnej, a także niewielki plac zabaw dla dzieci.

3.3 ANALIZA SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Dobre położenie geograficzne miejscowości (Lasy, Puszcza Piska), Jeziora Pogubie Małe i Pogubie Wielkie (rezerwat), - Niewielka odległość do miasta powiatowego 8 km, oraz miast: Olsztyn (130 km), Ełk (60 km), Warszawa (220 km), - Świetlica istniejąca oraz nowa świetlica, - Sklep, - Kaplica, - Zespół folklorystyczny „Pogobianki”, - Kółko różańcowe, - Stowarzyszenie Dialog Pokoleń, - Ochotnicza Straż Pożarna, - Plac zabaw dla dzieci, - Rezerwat Szast z tarasem widokowym, - Ścieżki rowerowe (Pisz - Pogobie Średnie), - Dobry stan drogi dojazdowej, - Leśne firmy usługowe, - Zabytkowy Cmentarz Niemiecki, - Bagna z żurawinami, - Miejsca do wędkowania, - Pensjonat, - Strona Internetowa Wsi, - Scena z zadaszeniem, - Aleja drzew, - Miejsce Historyczne (pomnik) – Miejsce Puszczańskiej Zbrodni, - Rezerwat ptactwa wodnego, - Rękodzielnicy, - Rolnicy, - Pomniki przyrody, - Pracownik w świetlicy, - Aktywność części mieszkańców wsi, 	<ul style="list-style-type: none"> - Niskie zaangażowanie części mieszkańców, - Brak możliwości wykorzystania jezior, - Brak miejsca dla młodzieży (altanka), - Brak miejsca sportowo - rekreacyjnego, - Częste awarie prądu, - Niebezpieczeństwo na drodze, - Brak miejsc noclegowych z wyżywieniem dla turystów, - Brak plaży, - Brak chodników, - Wałęsające się psy mieszkańców, - Częste podrzucanie psów przez osoby z miasta, - Brak asfaltowych dróg gminnych, - OSP nie jest wpisane do krajowego rejestru ratowniczego, - Zły stan drogi do Pogobia Tylnego, - Brak wodociągów, - Niedostateczne oświetlenie miejscowości, - Zły stan ogrodzenia Cmentarza Niemieckiego, - Brak pomostów na jeziorach, - Brak instruktorów, pedagogów profesjonalistów, pracujących z dziećmi i młodzieżą, - Niedrożna rzeka Rybnica,

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację potrzeb mieszkańców, - Turyści, naukowcy, studenci – dot. Rezerwatu Ptactwa Wodnego, Lasu Ochronnego Szast, - Nowa Świetlica, - Wykorzystanie potencjału Lasów i Jezior, - Boisko przy świetlicy, - Powstanie dużego zakładu pracy w miejscowości lub okolicy, - Sprzedaż rękodzieła, - Działalność gospodarcza Stowarzyszenia, - Działalność pozarolnicza rolników (agroturystyka), - Utworzenie Wsi tematycznej , Eko – muzeum, - Zmiana ustawy o produktach regionalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjazd młodych ludzi za granicę - Prywatyzacja lasów państwowych - Duża skala bezrobocia (brak miejsc pracy w Piszcu, nie powstają zakłady produkcyjne), - Promowane rękodzieło i wyroby kulinarne nie mają miejsca sprzedaży, brak dalszej organizacji, promocji i sprzedaży, - Słabnące zaangażowanie mieszkańców – powrót marazmu sprzed lat. - Starzenie się miejscowości, - Samorząd nieprzychylny dla wsi,

3. 4 ANALIZA PRZYCZYNOWO – SKUTKOWA PROBLEMÓW

Analizie przyczynowo skutkowej poddano 3 najważniejsze problemy zgłaszane przez mieszkańców. Z naturalnych powodów został wyłączony z analizy obszar problemowy związany z zapewnieniem podstawowych warunków niezbędnych do poprawy jakości życia. W tym obszarze m.in. powinny znaleźć się inwestycje związane z budową sieci wodociągowo - kanalizacyjnej, budową dróg, czy dostępem do szerokopasmowego Internetu. Wymienione potrzeby mają charakter przekrojowy, a ich oddziaływanie jest tak silne, że ich szczegółowa analiza jest zbędna. Powyższe potrzeby zostały jednak umieszczone w celach oraz działaniach.

1. Problem: brak miejsca sportowo - rekreacyjnego	
Przyczyny	Skutki
<ul style="list-style-type: none"> - małe zaangażowanie młodzieży, - brak dobrego sprzętu sportowego, - brak trenera, - brak boiska do piłki nożnej, koszykowej i siatkowej, - brak strojów sportowych dla młodzieży, - brak funduszy,	<ul style="list-style-type: none"> - młodzież gra na ulicach, - siedzenie w domu przed komputerami, - sięgają po różne używki, - młodzież gra bez przygotowania – kontuzje, - grają na prywatnych działkach, - słaba kondycja fizyczna,
2. Problem: brak miejsca oraz oferty skierowanej do młodzieży	
Przyczyny	Skutki
<ul style="list-style-type: none"> - osoby odpowiedzialne za świetlice boją się, że zniszczymy mienie świetlicy, - krzywe spojrzenie i kontrola dorosłych, - atmosfera zależy od opiekunów świetlicy, - pod okiem dorosłych nie czujemy się swobodnie, - niektórym dorosłym obojętne jest to gdzie młodzież przebywa, - niedostrzeganie przez osoby dorosłe dobrych działań młodzieży, - złe doświadczenia w udostępnianiu młodzieży przestrzeni, - brak lidera młodzieżowego, - brak autorytetu dla młodzieży,	<ul style="list-style-type: none"> - nie spotykamy się w zorganizowany sposób, - spotykamy się sporadycznie w niedogodnych do tego miejscach (przystanek, łąka, las, mostek), - zbyt duży wpływ mają na to osoby dorosłe, - niektórzy dużo mówią, a mało robią, - młodzież nie chce się angażować w pomysły dorosłych, - brak zaufania i kontrola przez osoby dorosłe działań młodzieży w świetlicy, - alkoholizm i narkomania, - brak lidera młodzieżowego,

3. Problem: niewystarczająca integracja i zaangażowanie społeczne mieszkańców

Przyczyny	Skutki
<ul style="list-style-type: none"> - brak zainteresowania ze strony mieszkańców miejscem zamieszkania, otoczeniem, - jest grupa osób, która się angażuje – reszta mieszkańców czuje się zwolniona z obowiązku, - duża opieka niekontrolowana - pomoc państwa. - brak przepływu informacji, (frekwencja na spotkaniach) - „jest jak jest” - postawa nienastawiona na zmianę, - brak motywacji wew. do działania, - brak czasu na pracę na rzecz wsi, - brak świadomości celu działań (fundusz sołecki, spotkania sołeckie) - niskie poczucie wartości w mieszkańcach, brak poczucia możliwości wniesienia znaczącego wkładu działania, - oczekiwania wynagrodzeń,	<ul style="list-style-type: none"> - wolą oglądać telewizję, - reszta społeczeństwa myśli, że jest niepotrzebna, - ludzie przyzwyczaili się mieć wszystko za darmo, - niechęć mieszkańców do angażowania się w poszczególne prace oraz niechęć do udziału w imprezach, - brak porozumienia między mieszkańcami, - podejrzliwość o korzyści dla osób działających, - zanikanie motywacji do działań osób zaangażowanych,

4. WIZJA, CELE I DZIAŁANIA

4.1. WIZJA MIEJSCOWOŚCI

Za siedem lat Pogobie Średnie będzie wioską pełną energii, w której mieszkańcy będą silnie zorganizowaną i zintegrowaną grupą społeczną potrafiącą dobrze się bawić, odpoczywać, a także witać gości, którzy będą odpoczywać pośród wszystkich jezior i lasów. Duży wpływ na powyższe odniesie infrastruktura, a mianowicie nowa świetlica z boiskami i placami zabaw, kanalizacja, wodociąg, asfaltowe drogi, chodniki oraz szerokopasmowy internet .

Nowa świetlica i boisko, siłownia zewnętrzna, plac zabaw, wiata będą głównymi miejscami spotkań mieszkańców: młodzieży, dorosłych i dzieci.

Wieś stanie się Wioską Tematyczną, z Eko-muzeum dzięki czemu rozwijać się będzie agroturystyka.

4.2 MARZENIA MIESZKAŃCÓW POGOBIĄ ŚREDNIEGO:

- *„Marzę, by Pogobie Średnie miało czyste, piękne jezioro”*
- *„Marzę o klubie sportowym”*
- *„Marzę, by Pogobie Średnie było wioską bardzo zintegrowaną, dobrze działającą, rozwijającą się. Powstanie siłownia na powietrzu”*
- *„Marzę o pięknym i zadbanym jeziorze, łowić, dużo grzybów i żeby na ziemi zapanował spokój”*
- *„Marzę o wodociągu, kanalizacji, chodnikach, dostępie do jezior”*
- *„Marzę, by było kulturalnie i wesoło”*
- *„Marzę, by Pogobie Średnie było zorganizowane i rozbudowane infrastrukturalnie.”*
- *„Marzę, by Pogobie było wioską znaną, aby dużo się tutaj działo i by były dobre zyski na rozwój młodzieży.”*
- *„Marzę, by Pogobie było bardziej zjednoczone”*
- *„Marzę, by był Skatepark i ognisko”*
- *„Marzę o drożnej rzece i spływach kajakowych”*

4.3 NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY, PRIORYTETY, DZIAŁANIA

Na podstawie przeprowadzonych analiz zostały określone następujące priorytety. Niektóre z nich nie pociągają za sobą wydatkowania znaczących środków finansowych i mogą być zrealizowane w myśl zasady pomocniczości.

Kolejność i zakres realizacji zadań uzależnione są od pozyskania środków zewnętrznych oraz posiadania środków zabezpieczonych w budżecie Gminy Pisz.

Problem 1			
Niewystarczająca infrastruktura			
Priorytet 1			
Poprawa warunków życia mieszkańców			
Nr	Działanie	lata 2015-2021	
1	Budowa dróg asfaltowych gminnych w obrębie wsi		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	600 000 zł
		Środki inne	381 000 zł
2	Budowa kanalizacji		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	1 000 000 zł
		Środki inne	636 000 zł
3	Budowa wodociągu		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	300 000 zł
		Środki inne	190 000 zł
4	Budowa podziemnej linii energetycznej		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	-
		Środki inne	-
5	Internet szerokopasmowy		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	-
		Środki inne	20 000 zł
6	Kształtowanie przestrzeni publicznej, budowa chodników		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	400 000 zł
		Środki inne	252 000 zł
7	Rozbudowa/budowa remizy z garażami (wyposażenie OSP), zarejestrowanie jednostki w krajowym rejestrze pożarniczym		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	300 000 zł
		Środki inne	200 000 zł
8	Przygotowanie do gotowości pojazdów OSP		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	60 000 zł
		Środki inne	-
9	Remont dróg powiatowych i gminnych wokół sołectwa.		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	1 200 000 zł
		Środki inne	760 000 zł
10	Budowa pomostów		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	60 000 zł
		Środki inne	42 000 zł
11	Budowa wieży widokowej		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	30 000 zł
		Środki inne	22 000 zł

Problem 2			
2. brak miejsc sportowo - rekreacyjnego			
Priorytet 2			
Stworzenie niezbędnej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej			
Nr	Działanie	lata 2015-2021	
1	Budowa miejsca sportowo - rekreacyjnego (z boiskiem wielofunkcyjnym, wiatami, placem zabaw, siłownią zewnętrzną)		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	600 000 zł
		Środki inne	381 000 zł
2	Wyposażenie w sprzęt rekreacyjny dla dzieci terenu przyległego do świetlicy		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	18 000 zł
		Środki inne	20 000 zł
3	Kształtowanie przestrzeni publicznej - Budowa miejsca rekreacyjnego na brzegu jeziora		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	200 000 zł
		Środki inne	137 000 zł

Problem 3			
3. Problem: brak miejsca oraz oferty skierowanej do młodzieży			
Priorytet 3			
Stworzenie miejsca oraz oferty skierowanej do młodzieży			
Nr	Działanie	lata 2015-2021	
1	Realizacja zajęć artystycznych /sportowych/ społecznych dla dzieci i młodzieży, wyjazdów, warsztatów, imprez		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	42 000 zł
		Środki inne	42 000 zł
2	Stałe zatrudnienie osoby do prowadzenia zajęć w świetlicy		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	175 000 zł
		Środki inne	-
3	Zbudowanie plenerowego miejsca spotkań dla młodzieży		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	-
		Środki inne	10 000 zł
4	Udostępnienie świetlicy na dyskoteki dla młodzieży		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	-
		Środki inne	-
5	Realizacja zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	-
		Środki inne	14 000 zł

Problem 4			
4. Niewystarczające integracja oraz zaangażowanie społeczne mieszkańców			
Priorytet 4			
Integracja mieszkańców oraz zwiększenie zaangażowania społeczne mieszkańców			
Nr	Działanie	lata 2015-2021	
1	Zwiększenie ilość spotkań sołeckich		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	
		Środki inne	-
2	Współdecydowanie o funduszu sołeckim i jego realizacja		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	
		Środki inne	-
3	Realizacja cyklicznych imprez (rykowiska na żurawinach, festynów wiejskich, dni rodziny, mikołajek)		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	35 000 zł
		Środki inne	-
4	Udział w imprezach promujących wieś (dożynki, Jarmark Jana, Runo Leśne itd.)		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	14 000 zł
		Środki inne	-
5	Udział jednostki OSP Pogobie Średnie w zawodach strażackich, organizacja zawodów w Pogobiu		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	-
		Środki inne	3 000 zł
6	Wsparcie zespołu ludowego „Pogobianki”		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	-
		Środki inne	1 500 zł
7	Organizacja wspólnego sprzątania wsi		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	2 100 zł
		Środki inne	-
8	Organizacja wycieczek, spotkań, dyskotek skierowanych do różnych grup społecznych		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	
		Środki inne	21 000 zł
9	Podtrzymywanie tradycji religijnych: ołtarzyki na Boże Ciało, udział w konkursach Bożonarodzeniowych, robienie szopki		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	21 000 zł
		Środki inne	-
10	Udział w konkursie na najładniejszą posesję, ogród		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	-
		Środki inne	-
11	Szkolenia dot. kompetencji społecznych, zawodowych (turystyka)		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	-
		Środki inne	21 000 zł
12	Wypracowanie oraz wdrożenie koncepcji eko- muzeum		
	Szacunkowy koszt realizacji planowanych zadań w latach 2015-2021	Środki własne	
		Środki inne	21 000 zł

5. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU

Plan Odnowy Miejscowości będzie podlegać stałemu monitorowaniu. Proces ten będzie miał na celu analizowanie stanu zaawansowania założonych działań oraz ich zgodności z postawionymi założeniami. Plan będzie modyfikowany poprzez korekty i uaktualnianie jego zapisów. Weryfikacja stanu realizacji zaplanowanych zadań będzie procesem ciągłym, trwającym od momentu rozpoczęcia planowania inwestycji, poprzez realizację, aż do jej zakończenia. Monitorowanie odbywać się będzie w formie bezpośredniej, polegającej na dokonywaniu wizji lokalnych i sprawdzaniu rzeczywistego stanu realizacji działań oraz pośredniej - sprawozdawczej, polegającej na analizowaniu materiałów, wskaźników, statystyk.

Wiceprzewodniczący Rady

Paweł Radosław Bazydło